

**ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ในสถานศึกษากลุ่มช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1**
**Transformational Leadership of 21st Century of School Administrators
in Chonglom Suksan School Group under Kamphaeng Phet Primary
Educational Service Area Office 1**

ธัญพร ศรีสุบิน Thanachporn Srisubin
จันทร์ฉาย ยมสูงเนิน Junchai Yomsoongnern
ธีระภัทร ประสมสุข Teerapat Prasomsuk
สังวาล วังแจ่ม Sangwan Wangcham
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
North-Chiang Mai University
g663302038@northcm.ac.th

Received 2025/04/13

Revised 2025/06/18

Accepted 2025/07/04

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 100 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.97 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวม พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน ส่งเสริมการสร้างแรงบันดาลใจ มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ฝึกคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อบรมพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากร ให้มีความรู้ด้านการนำ AI (Artificial Intelligence) มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานด้านการบริหารและด้านการปฏิบัติงาน ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือแก่ครู และสร้างขวัญและกำลังใจครู และบุคลากร ด้านการคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารพัฒนาตนเอง ด้านการคิดวิเคราะห์ ริเริ่ม

สร้างสรรค์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ และด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม SWOT (SWOT Analysis) องค์กร วิเคราะห์สถานศึกษา เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.

Abstract

The purpose of this research was to study the transformational leadership of 21st century of school administrators and to study the transformational leadership of 21st century development guidelines of school administrators in Chonglom Suksan School Group under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1. The research population was 92 school administrators and teachers from 8 schools. The research tools were a questionnaire/ structured interview, and the data was analyzed by determining the frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results showed that :

1) The overall of the transformational leadership of 21st century of school administrators was at a high level, when considered on a side-by-side basis, in descending order of averages, the aspects were found to be at the same average in two areas: inspirational and leadership with a clear vision, followed by analytical thinking, creativity, and ideological influence, respectively.

2) The guidelines of the transformational leadership of 21st century of school administrators found that in each area, there were development guidelines as follows: In terms of Ideological influence, The development guidelines were that the administrators, teachers, and personnel should be trained and developed to have knowledge on the use of AI as a tool for the development of administrative work and performance. In terms of inspiration, the development guidelines were that administrators provide welfare, help and encourage teachers and personnel. In terms of creative and analytical thinking, the development guidelines were that personnel have a development approach that administrators develop themselves to be creative, have analytical thinking and being an academic leader. In terms of leaders with a clear vision, the development guidelines were that administrators use the principles of

participatory management, using SWOT methods to analyzes the school to identify strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles and define the vision of the school.

Keywords: Transformational Leadership, School Administrators, 21 st Century, Kamphaeng Phet Primary Educational Service.

บทนำ

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของสังคมโลกและประชาคมอาเซียน ต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยทั้งความร่วมมือ ความขัดแย้ง และการแข่งขัน ส่งผลกระทบทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของประชากร ตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ซึ่งมุ่งพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวข้ามความท้าทาย เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2566: 8-15) การกระจายโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมสร้างความเสมอภาคในสังคมไทยยุคใหม่

อย่างไรก็ตาม ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะความเป็นผู้นำ ความกล้าหาญทางจริยธรรม และสามารถใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พระมหาอำพล ชัยสารี และคณะ, 2565: 417) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น สร้างแรงบันดาลใจ และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การนำภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อระดมทรัพยากรและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็งยังถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สังเคราะห์ได้ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ และด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายให้ผู้บริหารมีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมีความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ขององค์กร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2566) ในกลุ่มสถานศึกษาช่องลมสุขสันต์ ซึ่งประกอบด้วย 8

โรงเรียน ได้รับการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีถึงดีเลิศ อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดแคลนครูธุรการ การโยกย้ายของครูผู้สอน บ่อยครั้ง และงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ซึ่งล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอนและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มสถานศึกษาช่องลมสุขสันต์ เพื่อศึกษาสภาพจริงและแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาขนาดกลางถึงขนาดเล็ก ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถาน ศึกษาช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ซึ่งใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพเพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา กลุ่มช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 โดยมีตัวแปรที่ ต้องการศึกษาคือ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ด้านคิด วิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ และด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูผู้สอน จำนวน 86 คน ในสถานศึกษาช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 92 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน ปฏิบัติหน้าที่มาไม่น้อยกว่า 3 ปี และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ปฏิบัติหน้าที่มาไม่น้อยกว่า 3 ปี รวมจำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่ง, วิทยฐานะ, ประสบการณ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ จำนวน 8 ข้อ
- 2) ด้านสร้างแรงบันดาลใจ จำนวน 12 ข้อ
- 3) ด้านคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ จำนวน 9 ข้อ
- 4) ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน จำนวน 11 ข้อ

โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือเชิงคุณภาพ คือ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุสันต์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยใช้ข้อคำถามที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการกำหนดประเด็นคำถาม โดยมีประเด็นคำถาม ดังนี้ ประเด็นคำถามที่ 1 ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ท่านมีแนวทาง / วิธีการ / ที่จะพัฒนาผู้บริหารให้มีความชำนาญในการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่วอย่างไร ประเด็นคำถามที่ 2 ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ท่านมีแนวทาง / วิธีการพัฒนาส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนการจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือเพื่อนครู เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างไร ประเด็นคำถามที่ 3 ด้านคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ท่านมีแนวทาง / วิธีการพัฒนา ผู้บริหารให้เป็นนักคิดวิเคราะห์ ริเริ่ม สร้างสรรค์นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยแนวทางหรือวิธีการใด ประเด็นคำถามที่ 4 ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ท่านมีแนวทาง / วิธีการพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสามารถนำคณะครูร่วมกัน วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT) ของสถานศึกษาได้อย่างไร และท่านมีแนวทาง / วิธีการพัฒนา ผู้บริหารอย่างไรนำคณะครูร่วมกันจัดทำวิสัยทัศน์สถานศึกษาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยรวม

ที่	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุขสันต์	ระดับการปฏิบัติ		
		μ	σ	แปลผล
1	ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.33	0.07	มาก
2	ด้านสร้างแรงบันดาลใจ	4.40	0.03	มาก
3	ด้านคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์	4.39	0.03	มาก
4	ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน	4.40	0.06	มาก
โดยรวม		4.38	0.02	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันที่ 4.40 รองลงมา คือ ด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

การศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ศึกษาניתกษณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 1 คน เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 ถึง วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2568 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ คือ ครอบบรมพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากร ให้มีความรู้ด้านการนำ AI มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานในด้านต่าง ๆ เช่น นาระบบ Zoom เป็นสื่อในการประชุม แทนการนั่งประชุมในห้องประชุม พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้วยโปรแกรม Data Management Center (DMC)/School Miss นำเสนอผลงานผ่าน Education Area Management Support System (AMSS) หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ด้านสร้างแรงบันดาลใจ คือ ผู้บริหารจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือแก่ครู และสร้างขวัญและกำลังใจครูและบุคลากร เช่น การแสดงความชื่นชมยินดี จัดกิจกรรมสังสรรค์ในโอกาสที่เหมาะสมและการเยี่ยมไข้ยามเจ็บป่วย ฯลฯ สร้างแรงบันดาลใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา

ด้านคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหารพัฒนาตนเอง ด้านการคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการวางแผน การคิดวิเคราะห์ คิดนอกกรอบ กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และนำสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง ผู้บริหารควรมีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาตนเองและสถานศึกษา สามารถนำเสนอผลงานเป็นประเด็นท้าทายตามระยะเวลาที่กำหนด

ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน คือ ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์สถานศึกษา เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค มากำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ผลลัพธ์ที่ได้นำมาจัดทำโครงการ/กิจกรรม แก้ปัญหา นำโอกาสที่มีเป็นตัวขับเคลื่อนจุดอ่อนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น นำอุปสรรคที่มีเป็นข้อควรระวังในการปฏิบัติงาน สื่อสารวิสัยทัศน์ แก่คณะครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันมองเห็นภาพการพัฒนาในอนาคตของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ใน

สถานศึกษากลุ่มช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันเป็นผลจากการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม กระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ กล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็น และส่งเสริมเจตคติที่ดีและการคิดในเชิงบวกในการปฏิบัติงาน ทั้งยังส่งเสริมความสามัคคีและการเสียสละในองค์กร แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริทรัพย์ คุปตพงศ์ (2565) ซึ่งพบว่าผู้บริหารสามารถกระตุ้นจิตวิญญาณและสร้างภาพความสำเร็จในอนาคตให้แก่บุคลากร รวมทั้งสร้างแรงบันดาลใจผ่านการมอบหมายงานที่ท้าทาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอรรพรรณ ภัทรดำเนินสุข (2564) ที่พบว่าผู้บริหารสามารถกระตุ้นความกระตือรือร้นในการทำงาน สร้างเจตคติที่ดี และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา

ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันเป็นผลจากการที่ผู้บริหารสามารถเลือกใช้สื่อสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทันสื่อ และเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมของสถานศึกษา ไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกได้อย่างหลากหลาย ผู้บริหารมีความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ ประเมินเนื้อหาสาระของสื่อโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของข้อมูล แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลธพัชร พงศ์เชียงใหม่ (2565) ที่พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับ ICT ในฐานะพื้นฐานของการพัฒนาองค์กร และสามารถเผยแพร่วิสัยทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงงานวิจัยของสุพัตรา รังคะวงษ์ (2565) ซึ่งระบุว่าผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองเห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงขององค์กร และสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับบริบทและเป้าหมายของสถานศึกษา

ด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันเป็นผลจากการที่ผู้บริหารชื่นชมและให้กำลังใจครูที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนานตนเองและการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพแวดล้อม ปัญหา และแนวโน้มในอนาคตเพื่อนำมากำหนดนโยบายสถานศึกษา แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา บัวหลวง (2565) ที่พบว่าผู้บริหารสนับสนุนการคิดเชิงวิเคราะห์ การโต้แย้งอย่างสร้างสรรค์ และการเปิดเผยความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา รวมถึงสอดคล้องกับอรรพรรณ ภัทรดำเนินสุข (2564) ที่ชี้ว่าผู้บริหารส่งเสริมการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล ใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ กระตุ้นให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการคิดอย่างสร้างสรรค์และการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันเป็นผลจากการที่ผู้บริหารมีความตั้งใจ ทุ่มเทในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนและเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อมั่นในอุดมการณ์ และมุ่งปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีศีลธรรม จริยธรรมสูง สามารถควบคุมอารมณ์ได้ และได้รับการเคารพนับถือจากครูและบุคลากร ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา บัวหลวง (2565) ที่พบว่า ผู้บริหารประพฤติตนเพื่อประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าส่วนตน และแสดงทัศนคติ ค่านิยมของภาวะผู้นำอย่างชัดเจน

รวมถึงงานวิจัยของอรรณ ภัทรดำเนินสุข (2564) ที่ชี้ว่า ผู้บริหารมีความเสียสละ ห่มเท สร้างมาตรฐานการทำงาน และควบคุมอารมณ์ได้ดี ส่งผลให้ได้รับความนับถือในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 สามารถอภิปรายผล ตามผลการจากการสัมภาษณ์เพื่อได้ ดังนี้

ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ คือ การอบรมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้มีความรู้ในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น AI มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานในด้านต่าง ๆ อาทิ การใช้ระบบ Zoom ในการประชุมออนไลน์ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศผ่าน Data Management Center (DMC) หรือ School Miss และการนำเสนอผลงานผ่านระบบ AMSS หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา บัวหลวง (2565) ที่เสนอว่าผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของความเป็นผู้นำ และสอดคล้องกับเกศสุตา วรรณสินธุ์ (2562) ซึ่งเน้นว่าผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่น เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเสริมสร้างศรัทธาในหมู่บุคลากรในองค์กร

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ คือ ผู้บริหารควรจัดสวัสดิการและช่วยเหลือครูและบุคลากรอย่างเหมาะสม เช่น การแสดงความชื่นชม การจัดกิจกรรมสังสรรค์ในโอกาสต่าง ๆ และการเยี่ยมเยียนให้กำลังใจในยามเจ็บป่วย เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและความก้าวหน้าของสถานศึกษา แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา บัวหลวง (2565) ที่เสนอว่าผู้บริหารควรกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ รวมถึงสร้างความคาดหวังในความสำเร็จให้แก่คณะครูและบุคลากร ตลอดจนสอดคล้องกับเกศสุตา วรรณสินธุ์ (2562) ที่พบว่าผู้บริหารควรส่งเสริมการแสดงออกอย่างมั่นใจ มีการกระตุ้นและแนะนำวิธีการทำงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

ด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหารควรมุ่งมั่นพัฒนาตนเองในด้านการคิดวิเคราะห์ การริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ มีทักษะการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาตนเองและสถานศึกษา และสามารถนำเสนอผลงานที่ทำตามระยะเวลาที่กำหนด แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา บัวหลวง (2565) ที่เสนอว่าผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมองหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา และเน้นการเสริมจุดแข็งของวัฒนธรรมองค์กร ตลอดจนสอดคล้องกับเกศสุตา วรรณสินธุ์ (2562) ซึ่งชี้ว่าผู้บริหารควรส่งเสริมการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการวิเคราะห์งานอย่างเป็นระบบเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด

ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน คือ ผู้บริหารควรยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน และวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อ

แก้ไขปัญหา ใช้โอกาสในการขับเคลื่อนงาน และใช้อุปสรรคเป็นข้อควรระวังในการดำเนินงาน พร้อมทั้งสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรเข้าใจตรงกัน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับวิชิตา บุญทรัพย์ (2563) ซึ่งเสนอให้พัฒนาผู้บริหารให้มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ นำความรู้และความเชี่ยวชาญมาประยุกต์ใช้ สร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งสนับสนุนการเข้ารับการอบรมผู้นำอย่างต่อเนื่องในทุกปี

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มห้องลมสุสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ที่มา : ธนัชร ศรีสุบิน, (2567)

แผนภาพองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย ในงานวิจัยนี้สรุปออกเป็น 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ด้านมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อบรมพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากร ดำรงการใช้ AI นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นปกติวิสัย เน้นการปฏิบัติงานผ่าน แอปพลิเคชัน Line และใช้โปรแกรม Adobe acrobat แจ้งผลการปฏิบัติงานเป็นไฟล์ pdf จัดทำเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหาร นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารฝ่ายต่างๆ เช่น การใช้ ระบบ Zoom (Zoom Video Communications) เป็นสื่อในการประชุม แทนการนั่งประชุมในห้องประชุม พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในโปรแกรม Data Management Center (DMC) / School Miss นำเสนอผลงานทางระบบ Education Area Management Support System (AMSS) หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารมีการจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือแก่เพื่อนครู สร้างขวัญและกำลังใจครูและบุคลากร เช่น การแสดงความชื่นชมยินดีต่อครูที่มีผลงานดีเด่น จัดกิจกรรมสังสรรค์ในโอกาสที่เหมาะสมและการเยี่ยมไข้ยามเจ็บป่วย ฯลฯ ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจ

ให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา ด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหาร อบรมพัฒนาตนเอง ด้านการคิดวิเคราะห์ ริเริ่ม สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ด้านการบริหารและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษา ครูและบุคลากร สร้างนวัตกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่นำเสนอเป็นประเด็นท้าทายให้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการวางแผน การคิดวิเคราะห์ คิดนอกกรอบ กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และนำสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง และด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหาร ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยร่วมกับครูและบุคลากร ตลอดจน ผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา มากำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้ชัดเจน นำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น โดยนำปัญหาที่ค้นพบมาจัดทำโครงการ/กิจกรรมแก้ปัญหา นำโอกาสที่มีเป็นตัวขับเคลื่อนจุดอ่อนที่ค้นพบให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น นำอุปสรรคที่มีเป็นข้อควรระวังในการปฏิบัติงาน วิสัยทัศน์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาจะทำให้มองเห็นภาพการพัฒนาสู่อนาคตได้อย่างชัดเจน วิสัยทัศน์ช่วยกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา/ดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา โดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน งาน/โครงการ/กิจกรรมต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรสื่อสารวิสัยทัศน์ แก่ครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันมองเห็นภาพอนาคตของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปในทิศทางเดียวกัน

สรุป และข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษากลุ่มช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

สถานศึกษากลุ่มช่องลมสุขสันต์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ควรนำองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย มาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ควรส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากรให้มีภาวะผู้นำในการจัดการเรียนการสอนในทุกๆระดับในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษา แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ควรศึกษา แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

References

- กมลธพัชร พงศ์เชียงใหม่. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- เกศสุดา วรรณสินธ์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- พระมหาอำพล ชัยสารี และคณะ. (2565). ภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความเชื่อมั่นในตนเอง. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 417.
- วิชุดา บุญทรัพย์. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครรังสิต ปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.*
- ศิริรินทร์พร คุปตพงศ์. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- สุพัตรา รังคะวงษ์. (2565). ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษา. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.*
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570).* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อรรธรณ ภัทรดำเนินสุข. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุษา บัวหลวง. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบลปอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.